

Publicació de la Directiva (UE) 2026/1021 sobre la lluita contra la corrupció i la seva relació amb les aportacions a l'avantprojecte de llei del sistema d'alertes i protecció de les persones alertadores (AVL)

S'ha publicat la **Directiva (UE) 2026/1021 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2026, sobre la lluita contra la corrupció**, al *Diari Oficial de la Unió Europea (DOUE)*, sèrie L, d'11 de maig de 2026 . **S'adjunta la Directiva per al seu coneixement.** Aquesta norma substitueix instruments anteriors i estableix un marc comú europeu orientat a prevenir, tipificar i sancionar de manera més homogènia i eficaç els delictes de corrupció en l'àmbit de la Unió.

La Directiva té com a objectiu principal reforçar la resposta penal davant la corrupció mitjançant la fixació de normes mínimes comunes. En aquest sentit, exigeix als Estats membres la tipificació d'un ampli ventall de conductes, incloent-hi el suborn (actiu i passiu), la malversació, l'apropiació indeguda, el tràfic d'influències, l'obstrucció a la justícia i l'encobriment, així com la responsabilitat de les persones jurídiques . Igualment, estableix que les sancions han de ser efectives, proporcionades i dissuasòries, i reforça la necessitat d'un règim sancionador coherent i aplicable tant a persones físiques com jurídiques.

A més del vessant repressiu, la Directiva incorpora una dimensió preventiva i institucional rellevant. En particular, imposa als Estats membres l'obligació de disposar d'organismes o unitats especialitzades en la prevenció i persecució de la corrupció, dotades de recursos suficients i capacitat operativa adequada . També promou l'adopció de mesures de transparència, integritat i control intern, inclosos programes de compliment normatiu en el sector privat, amb la finalitat de reduir els riscos de corrupció i millorar la detecció de conductes irregulars .

El termini general de transposició de la Directiva s'estableix en l'**1 de juny de 2028**, amb una pròrroga fins a l'**1 de juny de 2029** per a determinades obligacions específiques. En conseqüència, la norma no és encara aplicable directament, però condiona de manera clara les futures reformes normatives i institucionals que hauran d'adoptar els Estats membres, inclòs l'ordenament jurídic espanyol.

Pel que fa a la seva relació amb l'avantprojecte de llei del sistema d'alertes i de protecció de les persones alertadores (AVL), així com amb les aportacions de la Comissió de Seguiment de la III Cimera contra les causes estructurals de la corrupció, cal distingir

tres àmbits principals d'anàlisi: canals d'alerta, protecció de les persones alertadores i ecosistema institucional.

En primer lloc, pel que fa als canals d'alerta, la Directiva no regula aquesta matèria. Aspectes com la creació de bústies ètiques, la garantia de canals segurs, la confidencialitat o el debat sobre l'anonimat —recollits en les aportacions de la Cimera i en les conclusions de la CEMCORD— queden fora del seu àmbit d'aplicació, ja que corresponen a la Directiva (UE) 2019/1937 i a la normativa estatal de transposició. En aquest sentit, la correlació és pràcticament inexistent.

En segon lloc, en relació amb la protecció de les persones alertadores, la correlació és indirecta. La Directiva no configura un sistema de protecció com a tal, però introdueix elements que contribueixen funcionalment a reforçar-lo. En particular, la tipificació de l'obstrucció a la justícia —que inclou conductes com la intimidació, les amenaces o la interferència en la prestació de testimoni— protegeix els alertadors en el marc dels procediments penals. Així mateix, la previsió de circumstàncies atenuants per a les persones que col·laborin amb les autoritats incentiva la denúncia i la cooperació. D'aquesta manera, la Directiva no estableix una protecció “ex ante” de caràcter administratiu, però sí una protecció “ex post” vinculada al funcionament efectiu del sistema penal.

En tercer lloc, és en l'àmbit de l'ecosistema institucional on la correlació amb les aportacions de la III Cimera és més intensa. La Directiva coincideix de manera clara amb la necessitat de disposar d'autoritats especialitzades, independents i dotades de recursos suficients, tal com es preveu en relació amb l'Oficina Antifrau de Catalunya. Igualment, reforça la importància de garantir la capacitat sancionadora, la responsabilitat de les persones jurídiques i l'efectivitat dels mecanismes de control i supervisió. Aquest enfocament és coherent amb les aportacions que subratllen que el principal repte no rau tant en la configuració normativa del sistema, sinó en la seva aplicació pràctica i en la disponibilitat real de recursos.

En termes generals, es pot afirmar que la Directiva (UE) 2026/1021 no incorpora directament el sistema d'alertes ni la protecció dels informants, però sí que en reforça els fonaments materials. Des d'una perspectiva sistèmica, el marc europeu de lluita contra la corrupció es construeix de manera complementària: d'una banda, la normativa sobre alertadors estableix els canals i les garanties de protecció; de l'altra, la Directiva 2026/1021 assegura que les conductes denunciades siguin efectivament tipificades, investigades i sancionades.

En conclusió, la nova Directiva constitueix un element clau per a la consolidació d'un sistema integral de lluita contra la corrupció. Tot i que no regula directament els mecanismes d'alerta, en garanteix la viabilitat i l'eficàcia real, en reforçar el marc penal, institucional i preventiu en què aquests mecanismes s'insereixen.